

Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

PROVINCIE VRIESLAND.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 15 Augustus des jaars 1845, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Heere Staatsraad, Gouverneur der provincie Vriesland, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, in de provincie Vriesland, aan het locaal van het Gouvernement te Leeuwarden, worden aanbesteed:

Het éénjarig onderhoud van den Grooten Weg van Leeuwarden naar Harlingen, benevens dat van den Schulpweg tusschen Marssum en den Langhuisterweg bij Beetgum.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek, op hetwelk de bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Gouvernement der provincie Vriesland te Leeuwarden ter lezing liggen, te 's Gravenhage in de voornaamste Logementen; en voorts op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaats-werken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende vier dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat A. C. Kros, te Leeuwarden.

Voor den Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Secretaris-Generaal,
C. VOLLENHOVEN.

BEKENDMAKING.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze bekend gemaakt, dat tengevolge den aanvang der vernieuwing en verlegging van de *Littenser*- of zoogenaamde *Krommasijl*, gelegen in den Slagtedijk op de *Bolswarder Trekvaart*; te rekenen van af heden tot nadere bekendmaking, de passagie met Rijtuigen en Vee over die Zijl op Brug zal zijn gestremd of afgesloten; zullende echter voor den Voetganger daartoe de gelegenheid blijven bestaan.

Leeuwarden, De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
den 28 Julij 1845. VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de in- en uitlandsche Tarwe en Rogge, waarnaar de zetting van den prijs van het Tarwe-, Rogge- en Zwitserbrood moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 25 Julij 1845, te Leeuwarden, geweest als volgt:

Van de Tarwe per mudde	f 7.91.
Van de Rogge per last	192.00.

Leeuwarden, den 28 Julij 1845.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,
VAN SIJTZAMA.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad Leeuwarden,

Gelet op de missive van den Heer Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, van den 21 dezer, 1ste afd. no. 1458, betreffende de inwisseling van de oude Dubbeltjes.

Brengen, bij deze, ter kennis van de Ingezetenen dat, behalve de reeds openstaande en in de dagbladen aangekondigde verwisseling van gezegde oude Munt, een iegelijk, gedurende de vier laatste dagen der loopende maand, zijne nog overige oude Dubbeltjes bij alle Agenten van 's Rijks Schatkist, Rijks-Ontvangers en Directeuren der Postkantoren zal kunnen verwisselen tegen tien Cents Stukken of, deze ontbrekende, tegen andere Specieën; — en worden dezelve tevens oplettend gemaakt, om van die gelegenheden tot verwisseling gebruik te maken, ten einde voor te komen de schade, welke zoude kunnen ondervonden worden bij het ter uitgave aanbieden van moergemelden Munt, met den eersten Augustus aanstaande.

Leeuwarden, Burgemeester en Wethouders voornoemd,
den 24 Julij 1845. VAN BOELENS.

Ter ordonnantie van dezelve,
M. S. DE WAL.

I T A L I E.

ROME, den 11 Julij. Lieden, die met de staatkundige aangelegenheden alhier vertrouwd zijn, verzekeren, dat in de laatste dagen zaakgelastigden van Don Carlos herhaalde audientiën bij den Paus gehad hebben, in welke zij de wenschen van hunnen heer, betreffende de keus van zijne toekomstige woonplaats, die op Rome gevallen was, voordroegen. De regering alhier zou het met hem op dit punt eens zijn, en men noemt het groote hotel van het Spaansche gezantschap, dat overvloedig ruimte heeft, om den hofstoet van een Don Carlos te huisvesten, als zijne toekomstige residentie. — Sedert de geschillen met Spanje hunne vereffening beginnen te naderen, ziet men hier honderden Spaansche wereldlijke geestelijken, die vroeger als arme ballingen rondzwierven, en zich nu in hunne zwarte kleeding aan eene bijna uitgelatene vreugde overgeven. De propaganda heeft hen allen naar Spanje bestemd.

— De profanerij der kerkelijke muziek in Italie door vermenging derzelve met de opera, schijnt den dag hares gerigts nabij te zijn. Ernstige en gewichtige stemmen verheffen zich van dag tot dag meer daartegen. Waarschijnlijk niet zonder hoogere voorkennis werd hier een geschrift betreffende dit punt bekend gemaakt, den titel voerende: *Istituzioni di Canto fermo composte per uso degli Ecclesiastici secondo stile del moderno sistema e la pratica della Chiesa Romana da un sacerdote della Congregazione della Missione. Roma 1845.* Interessant is het geschiedkundig gedeelte van dit werk, in hetwelk de lezer onderricht wordt, tot welk eene hoogte het misbruik der opera-musik in de Italiaansche kerken geklommen is. Onder Canto fermo verstaat men het gregoriaansch kerkgezag, dat men hier als zoodanig nog slechts door de Sixtijsche kapel en de paters der missie hoort zingen.

Z W I T S E R L A N D.

ZURICH, den 18 Julij. In de zitting van den 17 Julij heeft de Zwitsersche landdag beraadslaagd over eene herziening van het Bondsverdrag, die in beginsel reeds bij een besluit des landdags dato 17 Julij 1832 was vastgesteld. Door Bern was verlangd dat thans tot die herziening zou worden overgegaan; terwijl Lucern wilde, dat het besluit van 1832 opgeheven zou worden. Geen dezer beide voorstellen verwierf de meerderheid, terwijl daarentegen op voorstel van het voorzittend kanton met 12 en 2 halve stemmen besloten werd, dat deze zaak gedurende de zitting van dit jaar niet in behandeling zou komen.

— Gelijk men weet, bestaat Zwitserland uit 22 kantons, die op zich zelf soeverein, zelfstandig, alleen als het enkele aangelegenheden van algemeen belang geldt, door het bondsverdrag van 1815 tot een gemeenebest vereenigd zijn. De landdag — een soort van congres van afgevaardigden uit alle kantons — vormt de opperste bondsvergadering. Ieder kanton, hetzij groot of klein, heeft op den landdag slechts eene stem, zoodat het arme kanton Uri met 14,000 zielen zoo veel mede te spreken heeft, als het rijke kanton Bern, met 400,000 zielen; van daar gebeurt het dan ook dikwijls, dat de werkelijke minoriteit aan de volstrekte majoriteit de wet voorschrijft, of ten minste besluiten verhindert, die de natie wil. Dit is thans het geval met de Jesuiten-kwestie. Bern, Zurich, Aargau, Waadt, Solothurn, Tessin, Thurgau, Schaffhausen, Glarus, Bünden, Appenzel A. R. en Bazeland willen de uitwijzing der Jesuiten uit Zwitserland; daartegen zijn: Lucern, Uri, Schwyz, Unterwalden, Zug, Freiburg, Wallis en Appenzel J. Rh. — Neuenburg, Baselstad, Genève en St. Gallen hebben of in het geheel geene stem, of schuiven de zaak op de lange baan. Nu bedraagt de bevolking van de eerste tien en twee halve kantons ruim de helft van die van geheel Zwitserland; doch aangezien tot een wettig besluit van den bond- of landdag twaalf geheele kantons-stemmen gevorderd worden, zal ook dit jaar geen besluit tegen de Jesuiten tot stand komen, en evenmin

een tegen deze orde. — Hoe gebrekkig deze inrigtingen ook mogen schijnen, en dikwijls ook werkelijk zijn, zoo bewaren zij toch de zoo woelige republikeinsche kantons dikwijls voor overijling en misstappen, en het zou vrij wat in hebben voor de 22 onafhankelijke staten een' nieuwen bond te ontwerpen, die beter ware dan de tegenwoordige is. Men kan hem namelijk draaijen zoo als men wil; hij laat zich steeds buigen als een riet, doch kan ook zeer sterk zijn, als de nood aan den man komt, als het gevaar het gemeenschappelijk vaderland dreigt te verslinden; van daar dan ook dat eene revisie van het bondsverdrag, hoe vaak ook beoogd, niet zoo spoedig tot een resultaat zal komen, en wel het minst door handelingen van geweld, gelijk men zoo dikwijls tracht te beweren, zonder daaraan zelf in ernst te kunnen gelooven. Met der tijd zal echter ook deze tot stand komen; slechts zou overhaasting schaden, hetgeen intusschen vooreerst ook wel niet te vreezen is.

Thans heerscht schijnbaar eene geregelde rust — doch inwendig gist de Jesuiten-stof. De gunstige resultaten tegen deze orde in Frankrijk verkregen, zullen hunnen invloed vooral in Zwitserland doen gevoelen, welk land altijd min of meer in de woelingen der zoogenaamde *grande nation* gewikkeld werd. Ware het gebeurde met de Jesuiten in Frankrijk één jaar vroeger voorgevallen, waarschijnlijk waren zij niet in Lucern gekomen en veel en groot ongeluk ware verhoed geworden.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 23 Julij. In Lucerne en de kleine Kantons is men niet zonder vrees voor een derden burgeroorlog, ter oorzaak der Jesuiten.

— De Kerkbesturen der Duitsch-Katholieke gemeenten te Dresden en Leipzig hebben eenen rondgaanden brief aan de overige gemeenten van die geloofsbelijdenis in Duitschland gerigt, waarin zij zeggen dat de door sommige dagbladen vermeldde brief van pastoor Czersky, indien die al echt is, toch onmogelijk tegen het Concilie van Leipzig gerigt kan wezen, met welks besluiten hij zich ten volle vereenigd had. Vervolgens betuigen zij in dien rondgaanden brief hunnen hoogen eerbied voor den persoon en de verdiensten des Zaligmakers, al is het dat zij geen gewetensdwang omtrent ieders bijzondere denkwijze ten opzichte zijner hoogere natuur verlangen uit te oefenen.

— Te Wunsiedel in Beijeren is den 8 dezer het gedenkteeken voor Jean Paul Richter, dat voor zijn geboortehuis was opgerigt, plegtig onthuld en ingewijd. Het standbeeld voor Beethovens, dat te Bonn moet opgerigt worden, is den 21 dezer, met eikenloof bekransd, te Maintz aangekomen.

— Prinses Albert van Pruissen is den 6 dezer van Napels te Civita Vecchia aangekomen, en zou zich verder over Genua naar hare Villa aan het meer van Como begeven, om aldaar hare kinderen te ontmoeten.

— Te Athene heerschte, volgens over Trieste ontvangen berigten, in den aanvang dezer maand weder groote spanning. De oppositie scheen tweedragt tusschen Kolettis en Metaxas te willen zaaien, en plannen van omwenteling te beramen, van welke Kolettis echter ten volle ingelicht en waartegen hij gewapend was.

— Uit Lucern wordt eene gruwelijke daad gemeld. De raadsheer Joseph Leu, van Ebersol, in wien de ultramontaansche partij te Lucern haren werkzaamsten en invloedrijksten leider vereerde, is in den nacht van den 19 op den 20 dezer, kwart na twaalf ure, in zijn bed door een pistoolschot, hetwelk hem het hart doorboorde, vermoord geworden. Bij het vertrek der laatste berigten uit Lucern (van den 20sten) was de moordenaar nog niet ontdekt. De regering loofde op de ontdekking en persoonsverzekering van den dader onmiddellijk eene premie van 6000 Zwitsersche francs uit. De Lucersche Staats-Ztg. wil de misdaad aan het radicalismus ten laste leggen. — In het ooglopend is het, dat men gelijktijdig uit Zurich (van den 20sten) verneemt, dat de Lucersche Landdags-gezant, Siegwart Muller (insgelijks een der ijverigste Jesuitenvrienden), eenige dagen te voren uit Zurich is vertrokken, zoo het heette wegens familie-zaken, maar, zoo anderen beweren, uit vrees voor zijn persoonlijk behoud. — Wee! echter Zwitserland, als het werkelijk daartoe is gekomen, dat politieke wederpartijders door sluipmoord worden uit den weg geruimd!

— Het schijnt eene zekerheid te zijn, dat H. M. de Koningin Victoria eerst den 12 Augustus op het kasteel van Brühl bij Bonn zal aankomen. HH. Pruisische MM. worden, op hunne reis naar de Rijnprovincie, den 28 dezer in Biebrich verwacht; twee stoombooten der Keulse maatschappij zullen aldaar gereed liggen om Hoogstdezelve en hun talrijk gevolg aan boord te nemen. Van uit Frankfort zal het Doorluchtige Ehepaar aan H. K. R. Prinses Wilhelm van Pruissen te Homburg een bezoek brengen.

De Prinses Wilhelm van Pruissen, die zeer in hare gezondheid lijdende was, is thans hare volkomene herstelling zeer nabij.

— De tweede rabbijnen-vergadering zal overmorgen hare beraadslagingen sluiten. Haar ter eere wordt heden avond in de Mülkische zaal een groot feestmaal gegeven, hetwelk door de voorgangeren der Israëlitische gemeente verordend is, en waaraan verre over de tweehonderd personen, de keur uit de beschaafde kringen dezer gemeente, zullen deel nemen.

Besluiten der rabbijnen-vergadering in hare zitting van den 22sten:
1º. Met eenparigheid van stemmen: de bede om herstelling der offerdienst zal uit de gebeden weggelaten worden; 2º. de bijbelpaatsen over de offeranden zullen bijbehouden worden, doch alleen in de Hebreeuwsche taal; 3º. de Musaph-gebeden zullen bijbehouden en naar de dagelijkse vereischen bearbeid worden; 4º. met opzigt tot de voorlezingen uit de Thora zal eene Cyclus van drie jaren worden ingevoerd; ook zal de instelling der Methurgeman (overzetters) weder ingesteld worden.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 23 Julij. De Nederlandsche gezant, de heer Dedel, heeft eergisteren dépêches uit 's Gravenhage bekomen, behelzende het berigt, dat Z. M. de Koning der Nederlanden zich Woensdag uit Rotterdam herwaarts zou begeven, en dus Donderdag morgen te Woolwich hoopte aan te komen. Z. M. zou slechts van een zeer klein gevolg vergezeld, en H. D. bezoek op eenen eenvoudigen voet zijn, als met den rang, dien hij onder de monarchen van Europa bekleedt, is overeen te brengen.

De noodige bevelen zijn in het dok van Woolwich gegeven tot de ontvangst van Zijne Majesteit.

— De Britsche zeemagt telt thans 714 kapiteins, van welke 276 boven de 55 jaren, 50 die 70 jaren oud zijn, 171 zijn tusschen de 55 en 60 en 138 tusschen 50 en 55 jaren, en slechts 9 worden er gevonden, beneden de 45 jaren.

— Het Lagerhuis heeft thans ook de derde lezing toegestaan van den maatregel tot toelating van de Israëlieten in de gemeente- en andere besturen.

— Gisteren avond heeft de heer Ewart een voorstel gedaan, strekkende om de regten op boter en kaas te verminderen. Dit zou de inkomsten geenen afbreuk doen, en den handel, vooral met Nederland en de Vereenigde Staten, vermeerderen. Die regten waren, bij het einde van den oorlog, ter bescherming van het Iersche product, gelegd, en nooit bestemd geweest om voortdurend te blijven bestaan. Zij werkten nu nadeelig op de behoeftige standen. Hij wilde die bedoelde regten, uit een handelsmatig oogpunt, liefst geheel afgeschaft hebben; want hij voorzag daarvan eene vermeerdering van onzen handel met Nederland van 50 ten honderd.

De kanselier van de schatkamer meende, dat noch in de vermindering, noch in de afschaffing van de regten op boter en kaas thans kon worden getreden. Hij zeide, dat de financiële regelingen voor de loopende dienst eens waren vastgesteld, dat de regten op bedoelde artikelen verleden jaar eene som van \$47,000 £ hadden opgebracht, welke hij zeker thans niet mocht opgeven, en dat hij zich, als een behoeftzaam minister, niet mocht hinden voor het vervolg, wanneer hij die maatregelen zou voorslaan, als hij het best geschikt oordeelde voor de algemeene belangen des lands.

Na nog eenige woordenwisselingen werd het eigenlijke voorstel, om in comité over de zaak te gaan, met 136 tegen 88 stemmen verworpen.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 22 Julij. Men leest in een der jongste nummers van het Journal des Débats:

• De belangstelling en het medelijden van geheel Europa zijn verwekt gewor-

den door het relaas van het lijden en van de ellende, welke de Christenbevolking van den berg Libanon te verduren heeft.

De Franschen, die te Beyruth woonachtig zijn, hebben een comité gevormd, om die ongelukkigen te hulp te komen, en doen ten hunnen behoeve een beroep op hunne geloofsgenooten in Europa.

Het comité tot het ontvangen van inschrijvingen heeft een betoog van de daadzaken gegeven, waarvan wij het volgende ontleenen:

De gemengde districten van Meten, van Djoad, van Arkoub, van Chouf en van Djezin, het wosten van Bekaa en het Sahel zijn met moord, verderf en verwoesting geslagen geworden. Het aantal in brand gestoken dorpen belooft meer dan honderd en vijftig; de oogsten zijn vernield, de kerken en kloosters zijn onder den voet gehaald, en in de winkels van Beyruth heeft men heilige vaten kunnen kopen, die aan dezelve verkocht waren geworden door de Turksche soldaten, welke geroepen waren om deze onschuldige bevolking te beschermen.

Het getal gesneuvelden van de zijde der Christenen begroot men op twee duizend, en hetgene men niet te zeer kan betreuren is, dat het meerendeel daarvan bestaat uit vrouwen, kinderen, priesters en grijsaards. Bijaldien nu, zoo als men zich er mede vleit, het bloedvergieten een einde heeft genomen, zoo blijft er thans nog slechts een enkele pligt te vervullen, maar een dure, een heilige pligt, een pligt van Christen en van Franschman.

De bevolking van de door den brand verwoestte dorpen belooft omstreeks de 22.000 zielen, deze bevolking is nu, deels zwerfende in het gebergte, deels gevlugt naar Saida, Zaklé en Deir-el-Khammar, beroofd van brood, van huisvesting en van kleding.

De evangelische ijver van den Apostolischen gedelegeerde, en van de Lazaristen van Antourah, en de barmhartigheid van de ingezetenen van Zaklé, die zoo menschevriend als moedig zijn, van die van Seida en van Deir-el-Khammar, patten zich uit in opofferingen; het consulaat van Frankrijk heeft alom onderstand en verstroosting uitgedeeld; zelfs de kleine kolonie van Syrie is niet werkeloos gebleven; maar wat mag dit alles tegen zoo ontzettende rampen baten?

De beroorde bevolking kan voor het oogenblik nog geduld nemen, omdat de ellende en de ontberingen zich gedurende het zachte jaargetijde minder doen gevoelen; maar in den aanstaanden winter, wanneer de Libanon met sneeuw bedekt zal zijn, alsdan zullen de smeekende handen der Christenen in Syrie zich uitstrekken naar hunne broederen van alle oorden der Christenheid; naar Frankrijk vooral, dien alouden beschermers van het oosten, waarvan de naam altijd het eerst op de lippen zweeft van hem, die in die half barbaarsche streken verzucht.

Van den 23sten. Heden morgen hebben de Hertog en Hertogin van Nemours Parijs verlaten, ten einde hunne reis door de zuidelijke departementen aan te vangen, en eerst tegen het einde van September alhier terug te keeren. De Hertog van Aumale zal deze hoofdstad eerst na de Julij-feesten verlaten, terwijl de Prins en Prinses van Joinville in het midden der volgende maand van Randan de terugreis herwaarts zullen aannemen.

Alhier is de tijding ontvangen, dat de Hertog van Montpensier te Alexandrië is aangekomen.

Alle staatsmannen verlaten langzamerhand Parijs; de maatschalk Soult is ook reeds naar zijne landgoederen te St. Amand vertrokken.

In eene vergadering van de redacteurs der dagbladen te Madrid heeft men besloten aan de Koningin een adres te rigten, waarin men op de herroeping van het besluit aangaande de drukpers zou aandringen.

De Koningin van Spanje zou den 21sten naar Saragossa vertrekken en vervolgens de Baskische provincien bezoeken.

Thans bestaat er geen twijfel meer, of de Conservative Partij in Spanje heeft, na veel aarselen, eindelijk besloten zich ten opzichte van het huwelijk der Koningin ter gunste van Don Hendrik, den tweeden zoon van Don Francisco de Paula, te verklaren. Deze zaak is echter door de Partij van den Vooruitgang nog niet goedgekeurd. Intusschen zijn Koningin Christina en de generaal Narraez, naar men zegt, het eens om Don Hendrik de behulpzame hand te bieden, en men voegt hier zelfs bij, dat deze jongeling aan Koningin Isabella niet mishaagt. Het Kabinet van Madrid zou thans te Londen en te Parijs onderhandelingen hebben aangeknoopt, om van die beide Hoven de goedkeuring tot dit huwelijk te erlangen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 21 Julij. De bepaling, om zeven millioenen kilo's tabak, tegen betaling van verminderde regten, uit Nederland te ontvangen, is vooreerst en onbepaald in stand gehouden, en het daartoe strekkende decreet door den *Moniteur* bekend gemaakt.

Van den 22sten. De Koning heeft aan een aantal militairen bevordering verleend, en verscheidene hunner als commandeurs en ridders der Leopolds-orde benoemd. De gewezen minister de Liem is luitenant-generaal geworden; zeven kolonels hebben den rang van generaal-majoor erlangd. — Z. M. heeft, in persoon, eenen bejaarden onder-officier, op de parade, zijne orde overgereikt, en dit schijnt een zeer goeden indruk te hebben gemaakt.

De heer van de Weijer werkt reeds aan de zamenstelling van een nieuw bewind; maar men denkt niet, dat hij, al konde hij daarin slagen, er zelfs deel aan zoude nemen, en van zijne betrekking in Engeland afzien. — De liberale partij gelooft altijd aan de mogelijkheid eener ontbinding van de Kamer, en de leden van het bekende genootschap *l'Alliance* hebben zich verbonden, om zich dit jaar niet te verre van hier te verwijderen, ten einde, des gevorderd, bij der hand te kunnen zijn.

Bezer dagen zal de gewone vergadering der Belgische prelaten plaats hebben, in welke gewoonlijk de belangen der geestelijkheid en van het openbaar onderwijs worden overwogen, en wel denklijk zal worden bepaald, hoe België zich ten aanzien der Fransche Jesuiten zal hebben te gedragen.

Een te Bergen in Henegouwen uitkomend dagblad verzekert, dat er kwestie is, aan den Koning der Belgen eene nationale petitie in te leveren, ten einde hem te verzoeken bij den H. Stoel eveneens te handelen als de Fransche Regering, en België dus van de Jesuiten te bevrijden.

Het besluit, ten aanzien van de verminderde regten van de koffij en van den tabak uit Nederland, heeft in Luik eenen zeer gunstigen indruk gemaakt. De provinciale raad heeft eenstemmig een adres goedgekeurd, waarbij deze instandhouding, ten minste nog voor den tijd van een jaar, wordt verlangd.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 23 Julij. Z. M. de Koning is heden middag omstreeks half een ure uit deze residentie vertrokken, zich naar Engeland begevende; Hoogstdezelve is het eerst naar Rotterdam vertrokken, om zich van daar per stoomjagt de *Leeuw* naar Hellevoetsluis te begeven, alwaar zich het stoomschip de *Cycloop* zou bevinden, hetwelk den Koning naar Londen zal overvoeren. Z. M. wordt binnen acht dagen terug verwacht, om alsdan het Groot-hertogdom Luxemburg te bezoeken.

Z. M. heeft op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den Heer I. J. Dermout eervol ontslag verleend als secretaris van de algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk, met dankzegging voor de gewigtige en getrouwe diensten, door hem gedurende eene lange reeks van jaren in die betrekking bevestigd.

Op voordragt van den minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz., is uit een door de algemeene Hervormde Synode aangeboden drietal, de heer J. J. Roeseboom, tot nu toe secundus-secretaris, benoemd tot secretaris derzelfde Synode, om met 1 October in plaats van den heer I. J. Dermout op te treden.

Bij de tenuitvoerlegging van het handels-tractaat, in 1844 tusschen het tolverbond en België gesloten, was nader bepaald geworden, dat de invoer van Belgisch ijzer in het tolverbond tegen het verminderd regt niet alleen te lande, maar ook langs den Rijn zoude kunnen plaats vinden, doch niet dan met Duitsehe of Belgische schepen.

Ten gevolge van de vertoogen, door de Nederlandsche Regering daartegen ingebracht, zal die invoer voortaan ook met Nederlandsche schepen kunnen plaats hebben.

Men verneemt dat gekozen zijn bij het hoofdbestuur van de Nederlandsche Rijn-Spoorweg-Maatschappij tot president, de heer L. J. Enthoven, te 's Gravenhage; tot vice-president, de heer L. Splitgerber, te Amsterdam; en tot thesaurier, de heer Leo Lippman, te Amsterdam.

AMSTERDAM, den 24 Julij. Naar wij met zekerheid nader vernemen, is de inwijding onzer nieuwe Beurs op Woensdag den 10 September e. k., bepaald, en zal op den 26 Augustus e. k. een begin, met het afbreken der *Hulpbeurs* gemaakt worden. In einde vrije ruimte op den *Dam* te verkrijgen voor de feestelijke plegtigheden der inwijding, die met de tegenwoordigheid van Z. M. den Koning zal vereerd worden. Er zal in den tusschentijd van den 26 Augustus tot den 10 September beurs gehouden worden op het *Rembrandtsplein*, hetwelk met eene schutting omheind en naar behooren tot het voorgestelde doel zal worden ingerigt.

ROTTERDAM, den 23 Julij. Heden namiddag ongeveer ten half twee ure, arriveerde Z. M. de Koning, vergezeld van Z. Exc. den minister van koloniën Baud, en van Hoogstdezelfs adjudant den baron de Millet van Coehoorn, op 's rijks werf alhier, en werd door Z. Exc. den minister van marine Rijk, den directeur der marine alhier *Ver-Huyl* en de hoofd-ambtenaren gerecipiëerd. On-

der militaire eerbewijzingen van een detachement mariniers, scheepten Z. M. en de overige hooge autoriteiten zich aan boord van het koninkl. stoomjagt de *Leeuw* in, ten einde zich naar Hellevoetsluis te begeven, zich aldaar aan boord van het stoomschip *Cycloop* in te schepen en daarmede naar Engeland over te steken.

Bij het verlaten der haven door het koninklijk stoomjagt salueerde en paradeerde Zr. Ms. brik *Pegasus*, terwijl eenige op stroom liggende koopvaardij-schepen dit salut herhaalden.

Zijne Exc. de Minister van Marine zal Z. M. den Koning slechts tot Hellevoetsluis vergezellen.

Van den 25sten. Door buitengewone gelegenheid ontvangen wij over Marseille het treurige berigt, dat ruim een derde gedeelte der stad Smirna door brand is vernield.

Den 3 Julij is de brand ten half zeven ure 's avonds in eene herberg ontstaan, en heeft zich met vreeslijk geweld in de, door de Armeniërs bewoonde wijken verspreid, welke geheel zijn in de asch gelegd. Van negen honderd Arme-nische huizen zijn slechts 31 staande gebleven.

De brand in de herbergen en magazijnen voedsel vindende, heeft het Frankenkwartier op twee onderscheidene punten aangetast en er ontzettende verwoestingen aangerigt. Dertig groote huizen van die wijk, het St. Antonius hospitaal, het uitgebreide gesticht der Charité, en negen tiende gedeelten van de woningen der katholieke Grieken, zijn eene prooi der vlammen geworden. De brand heeft onophoudelijk gedurende 17 uren gewoed, en werd door een hevigen wind, welke den brand aanwakkerde, voortgedreven.

Vier duizend huizen zijn nu niets meer dan puinhoopen, en men schat de geleden schade op ruim 200 millioen, want alle de caravansera's met hunne magazijnen zijn verbrand, zonder dat het mogelijk is geweest iets van de goederen te redden. Duizenden menschen dwalen zonder voedsel en van woning beroofd, op de puinhoopen rond.

Die ongelukkige stad begon eerst weder te herstellen van de rampen, die de brand van 1841 over dezelve gebragt had.

Zoodra de brand ontdekt werd, hebben de ekwipaadjn van de Fransche brik *Volage*, en van de Oostenrijksche korvet *Adria* zich naar het toneel des ongeluks begeven. De Engelsche commodore die zich te Ourlac bevond, heeft zich, zoodra hij den brand zag, onmiddellijk naar Smirna begeven, waar hij tijdig genoeg aankwam, om aan de inwoners der ongelukkige stad zijne hulp te bieden.

ZWOLLE, den 26 Julij. De Heer Mr. J. Cornelissen heeft voor de benoeming als Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal bedankt. Men mag dit inderdaad betreuren, zoowel voor ons vaderland als voor ons gevest. Als lid van de Provinciale Staten van Overijssel heeft hij zich doen kennen als een man van helder doorzicht, juist oordeel, uitgebreide kennis, maar vooral van een zelfstandig karakter en onkreukbare eerlijkheid.

Het bestuur onzer stoomboot-maatschappij heeft de dienst voor de maanden Augustus en September in zoo verre veranderd, dat de boot, te beginnen met Vrijdag den 1 Augustus 's morgens ten 7 ure uit Zwolle zal vertrekken, ten einde de reizigers in de gelegenheid te stellen om bij aankomst te Amsterdam de Beurs te kunnen bezoeken, en met de voorlaaste spoorlijn te vertrekken naar 's Hage, Utrecht, Arnhem en Rotterdam, en zodoende op een geschikter uur te Rotterdam aan te komen, blijvende het vertrek uit Amsterdam naar Zwolle bepaald op 10 ure 's morgens, na aankomst der eerste spoorlijnen uit 's Hage, Rotterdam, Arnhem en Utrecht. Deze verandering van vertrek uit Zwolle is vooral belangrijk voor de handelaren welke van de Beurs willen profiteren, en geeft aan allen de gelegenheid om zich nog voor het vertrek der laatste spoorlijnen, eenen geruimen tijd te Amsterdam te kunnen ophouden.

GRONINGEN, den 23 Julij. Heden had, in de Nieuwe Kerk, wederom het jaarlijksch examen plaats van de kweekelingen van het Instituut voor Doofstommen hier ter stede, eene der oudste inrigtingen van dien aard in Europa.

De heer dr. C. Guyot, lid der hoofddirectie en eerste Instituteur, opende hetzelfde met eene korte, aan deze plegtigheid passende rede, waarna de kweekelingen, 150 in getal, in iedere klasse proeven gaven van hunne gemaakte vorderingen in de verschillende vakken van onderwijs, en wel diitnaal op de wijze, gelijk zulks bij de openbare lessen in het Instituut des Woensdags geschiedt, zoo ver dit de plaats en tijd gedoogden, terwijl de spreker telkens vooraf op gaf hetgene in iedere klasse onderwezen werd. Om de bewijzen van hunne vorderingen in handwerken en ambachten te doen zien, wandelden de kweekelingen, met hunne sierlijke proefstukken in de hand, de beide lange tafels rond, eene in hare soort eigenaardige, verrassende vertooning. De plegtige prijsuitdeeling volgde hierop, en daarna werden er ontslag-acten uitgereikt aan 17 kweekelingen, welke als bekwaam om in de maatschappij te verkeerren, het Instituut verlaten; van dezen hebben zeven hunne geloofsbelijdenis, na de leer der Hervormden, voor eenige weken afgelegd in handen van den weloerw. heer C. H. van Herwerden, C. H.; zijn acht Roomsche-Catholijken tot de eerste H. Communie toegelaten door den weloerw. heer F. W. A. Jansen, en zijn twee Israëlieten, ten overstaan van de Godsdienstige Israëlitische schoolcommissie en van den heer opper-rabbin, in hunne geloofsleer onderzocht. Twee van deze jongelieden bedankten, uit naam van hunne kameraden, de eerste in krachtige gebaren en de andere met luider stem, de hoofddirectie en onderwijzers voor de opvoeding en het onderwijs, door hen hier genoten. De heer Guyot liet daarop mede eenige woorden van dankzegging volgen aan de weder talrijk opgekome schare van ingezetenen en vreemden, voor hunne belangstellende tegenwoordigheid.

Van de bovengenoemde 150 kweekelingen des Instituuts zijn 94 Gereformeerd, 34 Roomsche-Catholijk, 2 Doopsgezind, 2 Evangelisch-Luthersch, 1 Remonstrantsch, 14 Hoogduitsch-Israëlitisch en 3 Portugeesch-Israëlitisch, en afkomstig uit de provincie Noord-Holland 42, Zuid-Holland 28, Vriesland 18, Groningen 17, Utrecht 11, Gelderland 9, Overijssel 8, Zeeland 7, Drenthe 5, Noord-Brabant 2, Limburg 1, uit de Westindien 1 en uit de Oostindien 1. Het volle kostgeld (f 250,00) wordt betaald voor twee kweekelingen; geheel voor rekening van het Instituut zijn 122.

Van de jongens leeren het kleermaken 20, letterzetten 9, schoenmaken 8, kuipen 6, schrijnwerken 6, wagenmaken 6, boekbinden 4, blikslaan 4, zeilmaken 2, borstelmaken 2, timmeren 2, mandemaken 1, broodbakken 1, stoel-draaijen 1, smeden 1, steengraveren 1: nog op geen ambacht zijn 12; van de meisjes leeren het naaijen, borduren, enz. 53 en het breiden 11.

LEEUWARDEN, den 28 Julij. In den jare 1843 is er te Leiden opgerigt eene *Vereeniging ter bevordering van de Oude Nederlandsche Letterkunde*. Zij heeft ten doel de gezamenlijke uitgave van Handschriften uit den vroegsten tijd onzer Letterkunde tot het midden der 16de eeuw, en verbindt daarmede de opneming van zeldzaam geworden Drukwerken uit het laatst van dat tijdperk, die, uit een Geschied-, Taal- of Letterkundig oogpunt beschouwd, eene vernieuwde uitgave waardig zijn. De Redactie bestaat uit de Heeren Vermeulen, Tideman, Jonckbloet, Leendertz, de Hoop Scheffer en de Vries. Zij vormde het plan alle jaren een onbepaald getal boekdeelen, te zamen bevattende ongeveer 800 bladz., uit te geven, waarvoor ieder deelnemer niet meer dan f 6 zou betalen. De uitnodiging tot deelneming, welke zij kort na hare vestiging liet uitgaan, verwierf in ons Vaderland genoegzamen bijval, om dit plan te kunnen volbrengen. Behalve een bundel *Verslagen en Berigten*, heeft zij in 1844 reeds uitgegeven drie boekdeelen, bevattende het 1ste Deel van *Deckers, Leken Spiegel*, door Dr. M. de Vries; *Maerlants Boec van den Houte*, door J. Tideman, en *Fragmenten van den Roman van Karel den Groeten en zijne XII Pairs*, door Dr. W. J. A. Jonckbloet; terwijl zij in dit jaar, behalve een nieuwen handel zeer belangrijke *Verslagen en Berigten*, reeds heeft uitgegeven het 1ste Deel van *Potter's Mannen loep*, door Dr. W. Leendertz Wz. Deze bij voorraad zoo wél geslaagde pogingen der Vereeniging achten wij een even belangrijk als aange-naam verschijnsel in de geschiedenis onzer Nederlandsche Letterkunde. Bij al den ijverigen arbeid van vele buitenlandsche geleerden in dit vak, van welken wij enkel *Willems, Mone* en *Hoffmann von Fallersleben* noemen, verhengt het ons, dat Nederland zelf in de behandeling van dit onderwerp niet achterlijk is gebleven. Gaarne stemmen wij daarom in met het slot van den brief des Heeren Dozy aan Dr. M. de Vries, in de *Verslagen en Berigten* voorkomende: „Wij leven gelukkig in eenen tijd, waarin de ontwikkelingsperiode der Germaansche Volken, de tijd waarin zij de *Nibelungen* schreven, niet langer met den naam van barbaarschheid gebrandmerkt wordt; de menschelijke geest heeft in de negentiende eeuw, ook in het letterkundige, de kluisters verbroken, die hem in de achttiende knelden; het is hem, niet zoo als vroeger, genoeg, één enkel tijdperk te kennen; hij wil een ruimer gezigtsskildring, en de letterkunde, de geschiedenis van bijna alle volken van Europa en Azië, hebben hare beoefenaars gevonden. Er wordt veel gewerkt, er wordt goed gewerkt, met ijver, grondigheid en geestdrift, en ook voor onze Oude Nederlandsche letterkunde is, of-schoon dan laat, die geestdrift ontwaakt, zonder welke geen voortgang, in welk vak van studie dan ook, denkbaar is.”

Wij hopen, dat deze belangrijke Vereeniging ook in Friesland allengs meerdere deelneming zal te beurt vallen, en dat velen het zich tot een genoegeen zullen rekenen, om zulke ijverige vaderlandsche pogingen te ondersteunen.

Den 22sten is te Gorinchem een betreurenswaardig ongeluk gebeurd. Bij het schijfschieten van de 2de comp. 2de bataillon van het 8ste regiment infanterie, in de vestingwerken dier stad, tusschen de bastions no. 9 en 10, is de

Fuillier W. v. P., door eenen kogel zoodanig getroffen, dat hij dadelijk dood bleef. De kogel, welke op driehonderd passen afstands geschoten werd, is gegaan raserend over den observatiepost, waarin gezegde fuillier stond, in plaats van te zitten, zoo als hem door zijne superieuren bevolen en waartoe hij herhaaldelijk door zijne, zich bij hem bevindende kameraden aangemaand was.

BIJENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 20 Julij het kofschip *Elsina*, kapt. H. A. Brouwer, van Oudsoen. — Den 21 dito het kofschip *Middelstein*, kapt. A. B. Drok, van Stavanger. — Den 22 dito de kofschepen *Onderneming*, kapt. R. D. Lovius, van Oudsoen; *Hendrika*, kapt. H. J. Smit, van Broback; *Hendrik*, kapt. J. A. Keun, van Oudsoen; *de Breeders*, kapt. H. J. Fijn, en *Willelm*, kapt. J. J. de Boer, beide van Droback; *Agatha*, kapt. W. J. de Groot, van Memel; *Gesina*, kapt. K. H. Wijkmeijer, van Bantzig, en *Concordia*, kapt. J. H. Cappen, van Oudsoen; het brikship *Wilhelm Frederich*, kapt. B. F. Schetelig, van Droback. — Den 23 dito het kofschip *Baudina*, kapt. Jan Klein, van Bridjeness. — Den 24 dito de kofschepen *Jan Frederik*, kapt. H. H. Kok, van Oostrisoer, en *Vrouw Antje*, kapt. D. D. de Grooth, van Oudsoen; het Galjoetschip *Saphia Wilhelmina*, kapt. C. Christensen, van Oudsoen. — Den 25 dito het schonerschip *Monarch*, kapt. Jos. Manning, van Londen; het kofschip *Josina Wilhelmina*, kapt. B. J. de Groot, van Riga.

Uitgezeild: Den 20 Julij het kofschip *Endragt*, kapt. K. D. de Jong, naar Havannah. — Den 21 dito het kofschip *de Jonge Hendrik*, kapt. B. H. Plukker, naar de Oostzee. — Den 22 dito het schonerschip *Cornicopia*, kapt. W. Hughes, naar Schotland. — Den 24 dito de schonerschen *Dee*, kapt. A. Gal-laway, en *Flora*, kapt. John Manning, beide naar Londen; de kofschepen *Stad en Lande*, kapt. R. Helmers, naar de Oostzee, *de Endragt*, kapt. R. C. de Groot, en *de 3 Gezusters*, kapt. B. D. de Grooth, beide naar Noorwegen. — Den 25 dito de kofschepen *Friso*, kapt. D. H. Duintjer, naar Engeland, en *de Goede Welvaart*, kapt. J. E. Peper, naar Noorwegen. — Den 26 dito de kofschepen *Onderneming*, kapt. R. D. Lovius, en *Elsina*, kapt. H. A. Brouwer, beide naar Noorwegen.

MENGELWERK.

OVER DE UITWENDIGE KENTEKENEN OM TE BEPALEN, WELKE DE HOEEVEELHEID EN HOEDANIGHEID DER MELKOPBRENGST KOEIJEN ZIJN ZAL.

(Vervolg van No. 53.)

Na alle deze vereerende getuigenissen en beoordeelingen heeft Guxon zijne ontdekking in 't volgend jaar wereldkundig gemaakt. Zijne beschrijving is dezer dagen in onze taal overgebracht door den Hoogleraar WELLENBERG, die daarmede een verdienstelijk werk heeft verrigt. Dit boekken in klein Octavo te Utrecht bij van der MONDE uitgegeven, bevat eerstelijk de *Geschiedenis der ontdekking*, uit welke wij het vorenvermeld verhaal hebben getrokken.

Vervolgens geeft de Schrijver een *iets over het melkvee in het algemeen*, en *over de kenteeken*, volgens welke men over de hoedanigheid en hoeveelheid der melk zal kunnen oordeelen.

De Schrijver bemerkt, dat men over 't algemeen bij de fokkerij niet genoeg in acht neemt den invloed, welke de goede of slechte hoedanigheden van den vader of de moeder op het jong kan hebben, en de rassen niet zuiver genoeg houdt, noch er zich te weinig aan laat gelegen leggen die te verbeteren. De regels bij de dekking en paring in acht te nemen worden opgegeven en den vorm en deugzaamheid der beste Stieren en Koeijen beschreven.

Daarna ontwikkelt hij de juiste en standvastige kenteeken van zijn stelsel. Zij zijn bij iedere Koe aan het achterstel, tusschen den uijer en de kling waar te nemen. Het zijn eene zekere soort van spiegels of schilden, van onderscheidene grootte en gedaante, welke door de onderscheidene lijnen der haarwervels, hier ter plaatse aanwezig, begrensd worden. Deze lijnen loopen dan eens loodrecht, dan eens dwars, en hierdoor wordt in de gedaanten en uitgestrektheid dezer spiegels eene wijziging te weeg gebracht welke de klasse en orde aanduidt, waarin de verschillende Koeijen geplaatst zijn.

Wijders worden de verdere kenteeken en eigenschappen dier schilden of spiegels met derzelver afwijkingen en tijdelijke veranderingen opgegeven.

Het volgend gedeelte van het Werk loopt over de *onderscheidene kenteeken* en de *rangschikking der Koeijen in het bijzonder*.

De acht klassen der verdeling zijn:

1. Koeijen met den liervormigen spiegel.
2. — — — bandvormigen spiegel.
3. — — — verkeerd-hartvormigen spiegel.
4. — — — gaffelvormigen spiegel.
5. — — — kruikvormigen spiegel.
6. — — — winkelhaakvormigen spiegel.
7. — — — wigvormigen spiegel.
8. — — — schildvormigen spiegel.

Ter verduidelijking en betere voorstelling zijn achteraan negen platen gevoegd, op welke de Koebeesten in derzelver klassen en orden, met het beloop en den vorm der spiegels juist zijn afgebeeld. De laatste plaat duidt de basterdsoorten der acht verschillende klassen aan. Zij zijn zulke Koeijen, welke, hoewel in grootte en in andere opzigten aan de overigen zeer gelijkende, echter in de hoeveelheid der melkopbrengst bijzonder verschillen.

Na gaat de Schrijver over om alle de klassen met derzelver onderverdelingen ieder afzonderlijk in alle kenteeken te beschrijven, met bepaling hoe vele kannen melk en hoe lang iedere soort en iedere orde geven kunnen.

Tot voorbeeld nemen wij:

Koeijen met den liervormigen spiegel, eerste orde, groote soort.

De Koeijen van deze orde en grootte geven 20 kannen melk dagelijks, 200 lang namelijk als zij in volle melkgeving staan, dat is, tot dien tijd, dat zij op nieuw dragtig zijn; daarna vermindert de hoeveelheid allengskens, doch de melkgeving gaat door tot dat zij acht maanden dragtig zijn; zelfs zouden zij niet droog worden, indien men het melken tot het kalven wilde voortzetten.

De kenteeken van de Koeijen van deze klasse en orde zijn de volgende:

De Uijer is fijn, met een kort dons overdekt, hetwelk in het midden der vier speenen eenen aanvang nemende, langs het geheele achterste gedeelte van den Uijer opklimt, de binnenste en bovenste oppervlakte van de knie en dij bedekt, zich regts en links uitbreidt, en (tot op zekere hoogte) wederom allengskens smaller wordt tot aan de kling. Gewoonlijk hebben deze Koeijen van achteren boven de speenen twee kleine ovaalen, welke door naar beneden loopend haar gevormd worden, waarvan ieder vijf Ned. duimen breed en acht Ned. duimen lang is. De gedaante van deze afteekening kenmerkt zich daardoor, dat de kleur van het haar veel levendiger en helderder bij het naar boven loopend, dan bij het naar onderen loopend haar is.

Bij de eerste orde van deze klasse neemt men daarenboven waar, dat het binnenste en het achterste deel der dijen tot aan de kling van eene gele, op nanking gelijkende kleur is, hier en daar met zwarte vlakken bestrooid. Van deze plaats scheidt zich eene stof, op zemelen gelijkende, af.

Alle Koeijen, welke eenen spiegel of schild van deze gedaante hebben, behooren tot deze familie, van welke kleur of ras zij overigens zijn mogen.

De Heer WELLENBERG zegt in zijn voorbericht, dat vele veebezitters, zoowel in Frankrijk, als in Duitschland, waar in het vorig jaar eene vertaling van het werk des Ontdekkers door KURTZ bezorgd werd, dit stelsel in toepassing hebben gebracht en dat de geschriften, welke hierover uitgekomen zijn, meest alle ten voordeele van Guxon getuigen. Evenwel beweert de Heer WELLENBERG, dat het stelsel van Guxon aan eenige zwaarigheden en bedenkingen onderworpen is, en soms minder gemakkelijk in toepassing kan gebracht worden, voor welke bewering eenige bemerkingen worden opgegeven. Hierdoor echter wil hij geenszins bewezen hebben, dat het stelsel zijne waarde zou verliezen. Hij beschouwt het zelfs als eene aanmerkelijke aanwinst voor de Veehouderij. En om die reden heeft hij gemeend, dat eene meer opzettelijke en uitvoerige mededeeling nuttig en voordelig zijn kon, terwijl dit stelsel door verdere onderzoekingen en waarnemingen van anderen, verbeterd en eenigzins vereenvoudigd kan worden en alzoo gemakkelijker in toepassing gebracht. Daardoor kan het van een wezenlijk praktisch nut worden en ook om deze met vele andere redenen, bevelen wij het de Commissiën van Landbouw, de Veehandelaars en alle Landlieden,

ook bijzonder in Friesland, het land van boter en kaas aan, want eene goede Veehouderij een hoog belang is.

Bepoort alle dingen en behoudt het goede! Er is in alles vooruitgang en met een bedaarden en wel overwogen tred moet men den gang volgen, of men staat stil, en, wat nog erger is, gaat achteruit.

v. L.

BILLARTPARTIJ, op *Donderdag* den 31 Julij aanstaande, ten huize van R. WINK, in de Korenbeurs te Franeker: Om een *ZILVEREN TABAKSKOMFOOR* tot Prijs, en eene *MAHONIEHOUTEN THEE-EMMER* tot Premie. Heeren Liefhebbers gelieven zich vóór tien ure van genoemden dag aan te geven. En op *Zondag* den 3 Augustus e. k.: **DANSPARTIJ**, des avonds ten 10 ure, tegen 25 Cents de persoon Entrée.

KEGELPARTIJ, op *Maandag* den 4 Augustus, des namiddags ten 2 ure: Om *ZES ZILVEREN THEE-LEPELTJES* tot Prijs, en *NADER TE BEPALEN PREMIE*.

Voorts gedurende de Kermis: **MUZYK** en **ZANG** in den Tuin; Entrée vrij.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat de *Najaars Koffij-Verlating* der Maatschappij van 1845, zullen gehouden worden, op de dagen en plaatsen, en bestaan uit de hoeveelheden hier onder gemeld:

Te *Middelburg* op *Donderdag* den 4 September 1845.

12,990 Balen JAVA KOFFIJ, liggende aldaar.

Te *Rotterdam* op *Donderdag* den 11 September 1845.

150,555 Balen JAVA KOFFIJ, liggende aldaar.

Te *Amsterdam* op *Maandag* den 15 September 1845.

215,908 Balen JAVA KOFFIJ, liggende aldaar.

De Directie geeft de verzekering, dat zij vóór den 15 April 1846, geene andere Koffij dan de voormelde partijen zal aan de markt brengen.

De Monstern zullen op *Dingsdag* den 5 Augustus e. k. verkrijgbaar zijn, terwijl de Notitiën met de Veil-Conditiën in tijds zullen worden uitgegeven.

Amsterdam,

VAN DER OUDERMEULEN, President.

den 26 Julij 1845.

P. SCHUURMAN, D. F. S.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat de *Specerij-Verlating* der Maatschappij van 1845, welke zal gehouden worden te Rotterdam, op *Maandag* den 8 September eerstkomende, bestaan zal uit de volgende hoeveelheden:

261 Vaten NOTEN MUSCAAT	No. 1,	liggende te Rotterdam.
498	dito,	Amsterdam.
158	No. 1½,	Rotterdam.
172	dito,	Amsterdam.
54	No. 2,	Rotterdam.
132	dito,	Amsterdam.
16	No. 3,	Rotterdam.
84	dito,	Amsterdam.
42	No. 4,	Rotterdam.
88	dito,	Amsterdam.
62 Vaten FOELIE,	C,	Rotterdam.
91	dito,	Amsterdam.
72	D,	Rotterdam.
131	dito,	Amsterdam.
28	E,	Rotterdam.
50	dito,	Amsterdam.
2	Gruis en Stof,	Rotterdam.
8	dito,	Amsterdam.
310 Vaten AMBOINA NAGELEN	No. 1,	Rotterdam.
103	2,	Rotterdam.
184	dito,	Amsterdam.
47	No. 3,	Amsterdam.

1004 Fardeelen } JAVA KANEEL, Rotterdam.

20 Kisten }

358 Zakken en Pakken }

330 Fardeelen }

683 Zakken en Pakken }

19 Kisten NOTENZEEP, Rotterdam.

38 }

3062 Balen PEPPER, Amsterdam.

3587 }

259 Balen STAARTPEPPER, Amsterdam.

De Notenmuscaat, Foelie en Nagelen, zullen elk afzonderlijk in massa en dus niet bij kavelingen, worden opgeveild, met dien verstande, dat voor de verschillende nummers en soorten, waaruit elke massa bestaat, een gemiddelden prijs moet worden geboden. Voor de ontvangst zal worden toegestaan zes maanden tegen de gewone korting van één percent, met eene extra korting van 1½ percent bij voorbetaling binnen de drie maanden. De ontvangst zal geschieden met minstens 25 Ceelen of 50 Vaten in eens.

Wanneer voor eene of meer der massa's geen aannemelijk bod gedaan wordt, zal de opgehoudene massa op een nader te bepalen voet, aan de markt blijven.

Bij verkoop van eene of meer der massa's, geeft de Maatschappij de verzekering, dat zij vóór den 1 September 1846, geene soortgelijke Specerijen zal aan de markt brengen, en dat, wanneer alsdan eene Specerij-Verlating zal worden gehouden, dezelve uit geene grootere hoeveelheden zal bestaan dan 1000 Vaten Notenmuscaat, 360 Vaten Foelie en 600 Vaten Nagelen.

De Java-Kaneel, Notenzeep en Peper, zullen bij kavelingen worden opgeveild, zoo als dezelve nader bij de Notitiën zullen worden aangegeven.

De Monstern zullen op *Vrijdag* den 8 Augustus e. k. verkrijgbaar zijn, terwijl de Notitiën met de Veil-Conditiën in tijds zullen worden uitgegeven.

Amsterdam,

VAN DER OUDERMEULEN, President.

den 26 Julij 1845.

P. SCHUURMAN, D. F. S.

* * Ondertrouwd:

Joure,

den 20 Julij 1845.

Eenige kennisgeving.

* * Getrouwd:

Hijdaard,

den 28 Julij 1845.

J. WASSENAAR en
IJ. NICOLZON.

P. D. BOERMANS, en
IJ. P. SWART.

* * Heden beviel van een' Zoon GETTJE van DER HEIDE, geliefde Echtgenoot van

Leeuwarden, den 14 Julij 1845.

H. VAN BUUREN.

* * Den 22 Julij is te Oosterwolde door Gods goedheid voorspoedig van eenen Zoon bevallen, M. A. HOEKSEMA, geliefde Echtgenoot van

J. G. A. VAN DE SIEPKAMP,
Predikant.

SURHUISUM, den 23 Julij 1845. Heden beviel van eene DOCHTER GUURTJE J. TUINMAN, Echtgenoot van

S. M. VAN DER VELDE.

* * Heden beviel van eene DOCHTER, G. A. M. VAN WESSEL, geliefde Echtgenoot van

Sneek,

den 28 Julij 1845.

Mr. S. A. VERWEIJ,
Procureur.

Eenige kennisgeving.

* * Heden beviel zeer voorspoedig van eenen Zoon, DINA KEIZER, Echtgenoot van

Oosterhaule,

den 26 Julij 1845.

HELMs. BEEKHUIS,
Predikant.

* * Heden overleed, in den ouderdom van 62 jaren de WelEerw. Zcer Gel. Heer T. G. ADAMA POLLUS, in leven Predikant alhier.

Aardswoud, in Noord-Holland,

den 17 Julij 1845.

GRONINGEN, den 19 Julij 1845. Heden morgen overleed mijne geliefde Echtgenoot ANNA POPPE, in den ouderdom van ruim een en dertig jaren, waarvan ik er twaalf met haar op het gelukkigst mogt vereenigd zijn. Wat ik en de zes kinderen, die zij mij nalaat, in haar verliezen, is niet uit te drukken. Allen, die haar kenden, hadden haar lief.

L. SCHUKING,
Predikant.

* * Den 21 Julij overleed mijne innig geliefde Echtgenoot MARIA DE STOPPELAAR BLIJDESTIJN, — dertien maanden mogt ik met haar de genoegens van eenen hoogstgelukkigen echt smaken, — het Kindje dat zij mij achterliet, is haar drie dagen later gevolgd.

Oldeboorn, 1845.

Eenige kennisgeving.

H. HAGA.

Op heden den 23 Julij 1845, des morgens ten 10 ure, overleed te Franeker de Heer JACOBUS BOLMAN, in den jeugdigen ouderdom van 30 jaren en zes maanden; nalatende een eenigst Dochtertje, te jong om haar verlies te bescffen.

Eenige kennisgeving.

Diep werd ons hart op nieuw getroffen, daar het den wijzen en almagtigen God behaagde, heden avond 7½ ure, na een langdurig lijden bij ons weg te nemen, onze hartelijk geliefde Zuster WIMKE STEENSMA, in den ouderdom van 20 jaren en 11 maanden. Nog treurende over het verlies van eenen Broeder, valt ons dit verlies dubbel zwaar; echter het getroost afsterven geeft ons kracht dezen slag te dragen.

Workum, den 23 Julij 1845.
Heden overleed, tot onze en onzer Kinderen innige droefheid, onze jongste Dochter TRIJNTJE. Zij is heengegaan in den bloeienden leeftijd van bijna 14 jaren.

Bovenknijspe, den 24 Julij 1845.
Het behaagde den Almagtigen, mijne geliefde Echtgenoot, ANNAMEILL, loor den dood van mij te scheiden. Ruim zestig jaren mogt zij bereiken, waarvan zij 40 jaren eene getrouwe Gezellin was mijns levens.

Zacht en kalm stierf zij, in het geloovig vertrouwen dat hare standverwissing zalig zal zijn: dit lenigt mijne en mijner Kinderen smart en doet ons berusten in den wil des Hemelschen Vaders.

Harlingen, den 24 Julij 1845.
Heden overleed, in den vroegen morgen, mijn hooggeachte Vader EVERT THEUNIS SIKKEMA, in leven oud Politie-bediende te Grouw, in den ouderdom van 78 jaren en ruim 5 maanden.

Grouw, den 26 Julij 1845.
De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 25 Julij 1845, f 28,00 à f 30,00.
KAAS f 15,25 à f 16,50.
BOTERPRIJZEN, bedongen door het FRIESCH GENOOTSCHAP van Proef-
ondervindelijke Landbouw:
LEEWARDEN, Vrijdag den 25 Julij 1845, f 30,00.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 26 Julij 1845.

NEDERLAND.	Gehl.	PORTUGAL.
Verk. Schuld 2½ pCt. 63½ 64 64½	Neg. te Londen 3 pCt. 67½	
Dito dito 3 " 77½ 77½ 77½	Binnehl. 5 "	
Dito dito 4 " 100½ 100½ 100½		RUSLAND.
Amort.-Synd. 4½ " 1798, 1816.... 5 pCt. 109		1828, 1829.... 5 " 107½ 108
Dito dito 3½ " 1828, 1829.... 5 " 107½ 108		Dito bij Hope. 4 " 94½
Handel-Maats. 4½ " 164½ 165½ 164½		Dito bij Stiegl. 4 " 92½
O. i. Leening 4 " 164½ 165½ 164½		
BELGIE.		AMERIKA.
bij Banc. Belge. 2½ pCt.		Oblig. 6 pCt.
d' R. en Volksw. 2½ " 2½ " 2½ "		Bank-Actien.
SPANJE.		OOSTERRIJK.
L. b. Ard. van 85 2½ pCt. 23½ 23½ 23½		Metaliek..... 5 pCt.
Dito onbep. Stuk. 5 " 21½ 21½ 21½		V. B. bij G. & Co. 5 "
Dito..... 3 " 39½ 39½ 39½		
Ardoins Coupon.... 23½ 23½ 23½		Obl. te Londen 5 pCt.
Braz. 5 pCt. 93½; Peru 6 pCt. 21½, 22½, 21½; Mex. 5 pCt. 33½; Columb. ex		
Venezuela 1ste v. 100 2½ pCt. 15; Peru Coup. f 2½, 1; Bl. Gr. Onbep. St. 11½.		
1; Grenada Uitgest. 6½; Nieuwe Rijn-Spoorweg 129, 130.		

In Holl. fondsen ging heden bijna niets om. Ook in de prijzen was dan ook geene noemenswaardige variatie.

Naar onde en nieuwe Rijnspeurweg-Aandeelen vooral naar laatstgenoemde, was veel vraag, zijnde dezelve wederom à 2 pCt. hooger dan gisteren gedaan, en na de notering zelfs tot nog veel hooger koers te vergeefs gevraagd.

In Aand. Handelsmaats. was de omzet zeer levendig. De prijs is na eene neiging tot verdere verbetering, weder tot nagenoeg den slotkoers van gisteren teruggegaan.

In Spaansche was de houding zeer vast, en de handel in Onbep. Ardoins vrij geanimeerd.

Peruaans waren aanvankelijk tot nog verhoogde koersen gezocht; doch blijven weder later ongeveer als gisteren. De omzet was vrij belangrijk.

Jaarmarkt te Buitenpost.

HET GRIETENIJ BESTUUR VAN ACHTKARPELEN, maakt door deze bekend, dat de JAARMARKT te Buitenpost, dit jaar invalt op Woensdag den 6 Augustus e. k., en dat zij, welke dezelve met hunne Kramen, Disschen enz. willen bezoeken, en aan de Loting om de Standplaatsen derzelve verlangen deel te nemen, gehouden zijn, zich ten dieneinde in persoon of bij gemagtigde te vervoegen in het Grietenijhuis te Buitenpost, op Dingsdag den 5 Augustus e. k. vóór des middags 12 ure, met opgave der soort en juiste lengte hunner Kramen, Disschen enz. — Zullende de Rijfelaars, Spelers en Horoscooptrekkers ten strengsten worden geweerd.

Buitenpost, den 24 Julij 1845.

Het Grietenij Bestuur voornoemd,
D. B. v. HAERSMA DE WIT.
Ter ordonnantie van hetzelfde,
F. J. M. M. MULIER.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN OPSTERLAND noodigen bij deze uit ONDERWIJZERS van den 2den en 3den rang, welke genegen zijn te dingen naar den Onderwijzerspost te Lippenhuisen, om zich, met overlegging van de acte van rang, getuigschriften van goed gedrag en van praktische bekwaamheid, de laatste afgegeven door hunnen Schoolopziener, bij franco brieven aan te melden ter Secretarie van Opsterland te Beetsterzwaag, vóór den 16 Augustus e. k.

De voordeelen aan dezen post verbonden zijn: 1º een jaarlijksch tractement uit de Grietenij-kas van f 168, en 2º de schoolgelden van gemiddeld 100 leerlingen, opbrengende jaarlijks ongeveer f 200.

Wanneer de benoemde Onderwijzer tevens den post van Koster en Voorzanger wordt opgedragen, kan hij daarvan genieten: 1º uit de Kerkvoogdij-beurs een jaarlijksch tractement van f 125, 2º de voordeelen van het Kerkhof, bedragende jaarlijks p. m. f 5, en 3º het genot eener vrije Woning en grooten Tuin.

De dag van het vergelijkend examen zal aan de wettig bevonden sollicitanten nader worden bekend gemaakt.

Beetsterzwaag, den 26 Julij 1845.

Grietman en Assessoren voornoemd,
S. VAN TEIJENS.
Ter ordonnantie van dezelve,
L. R. SALVERDA.

GRIETMAN VAN HENNAARDERADEEL maakt bekend: dat van af den vierden Augustus tot nadere advertentie, de WARTILLE, gelegen onder Wommels, met rijtuigen en vee niet kan worden gepasseert.

Wommels, den 26 Julij 1845.

De Grietman van Hennaarderadeel,
I. F. VAN EIJSSINGA.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN DANTUMADEEL brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de Vaart door het dorp Rinsumageest, op Woensdag den 30 Julij e. k. weder voor de scheepvaart zal zijn opengesteld.

Rinsumageest, den 26 Julij 1845.

Grietman en Assessoren voornoemd,
J. M. MINNEMA, L. G.
Ter ordonnantie van dezelve,
G. JONGSMA.

HET DIJKSBESTUUR der Contributie Hemelumer Oldephaert en aanhoorige Zee-dijken, brengt door deze ter kennis der belanghebbenden, dat door uitlotting voor dezen jaren aflosbaar is geworden, de som van 7000 Gulden Obligatoire schuld, als 5000 Gulden der Negotiatie door de Contributie in 1835 gedaan, zijnde no. 26, 33, 50, 51, 56, betaalbaar 1 Augustus e. k., en 2000 Gulden van de Geldleening van 1837, nos. 11 en 17, betaalbaar 1 November e. k., behalve Zon- en Feestdagen, gedurende genoemde maand ten Kantore van den Heer H. A. POTMA, Ontvanger-Generaal der Contributie te Workum. Zullende van die Effecten na gemelde tijdstippen, geene Renten, verder worden betaald.

Het Dijkbestuur voornoemd,
T. K. TIEBES.
Ter ordonnantie van dezelve,
H. T. DE JONG.

Onderlinge Verzekering voor Brandschade.

DE GECOMMITTEERDEN van de onderlinge Brand-Assurantie-Societeit, over de voormalige kantons Franeker, Bolsward en Dronryp, berigten bij deze den belanghebbenden, dat de aangaven ter inschrijving bij dezelve, van Vee, Hooi en Granen, in de maand Julij moeten geschieden. — Wordende te dien einde gevaccord, Donderdag den 31 dezer, in de Wijnberg te Bolsward, des voormiddags van 10 tot 12 ure.

Achlum, den 8 Julij 1845.

Namens de Gecommitteerden voornoemd,
DRAISMA DE VRIES, Boekb. ad int.

Onderlinge Brandwaarborg Maatschappij van Woudsend.

De aangifte ter verzekering van GRANEN en VELDGEWASSEN, staat van heden open, bij de Correspondenten.
Woudsend, den 21 Julij 1845.

TROMP,

Directeur Boekhouder.

DE KERKVOOGDIJ van Hantum, zal, op Zaterdag den 2 Augustus 1845, des namiddags ten 3 ure, in de Herberg aldaar, in het openbaar aanbesteden: Het VERWEN der Pastorie te Hantum; waarvan Bestek en Voorwaarden acht dagen te voren ter inzage zullen liggen in de gemelde Herberg te Hantum.

Institut de demoiselles à Leeuwarden.

Mlle KAPTEIJN annonce à ses élèves, qu'elle reprendra le cours de ses leçons jeudi le 7 Août 1845.

Les parents, qui voudront faire inscrire leurs filles au nombre de ses élèves, sont priés de s'adresser pour cet effet lundi ou mardi le 4 ou le 5 Août à la Directrice du dit établissement.

M. A. VAN SLOOTEN, Notaris te Dokkum, zal, op Dingsdag den 5 Augustus 1845, des namiddags ten 2 ure, te Dokkum aan de Stadswal bij de Woudpoort, op 6 maanden credit, veilen: 3 à 4 Ladingen EIKEN BOOMEN, waaronder voor LANDROLLEN, KROMHOUTEN, enz.; geschikt voor Schrijnwerkers, Scheepstimmerlieden, Wagenmakers, Kuipers, Molenmakers enz.

DE NOTARIS W. VAN RIESEN, te Rinsumageest, zal, ten verzoeken van den Heer G. JONGSMA, Secretaris aldaar, qq., op Zaterdag den 2 Augustus 1845, des voormiddags ten 11 ure, op het Tolhuis onder Rinsumageest, tegen contante betaling, verkoopen:

Eene aanzienlijke partij AFBRAAK, afkomstig van de Halfbaarder Brug nabij Oudkerk en de Miedwegsbrug nabij Rinsumageest, en voorts plus minus 6000 beste STEENEN en eene partij PUIN.

Verkoop van Afbraak.

DE NOTARIS W. VAN RIESEN, te Rinsumageest, zal, op Zaterdag den 2 Augustus 1845, des namiddags ten 2 ure, bij de Hoogebrug onder Rinsumageest, tegen contante betaling, presenteren te verkoopen:

Eene aanzienlijke partij AFBRAAK, afkomstig van de oude Hoogebrug, bestaande hoofdzakelijk in Balken, Palen, Posten, Planken, eene groote hoeveelheid oud IJzer, eenige Steen en Pannen.

DAMEN, Deurwaarder te Harlingen, zal aldaar, ten verzoeken van P. en R. J. BISSCHOP, op Dingsdag den 5 Augustus e. k., 's namiddags ten 4 ure, bij H. F. de Boer, in het Logement het Haagsche Wapen, publiek verkoopen:

Een welonderhouden TJALKSCHIP, groot 43 Ton of 15 Last, met Zeil en Treil, Ankers, Ketting en Touw. Hetzelve ligt te bezichtigen bij de Korendragersbrug te Harlingen.

TE HUUR:

Eene HEEREN HUIZINGE, met grooten TUIN, WAGENHUIS, en des verkiezende WEIDE voor een of twee Paarden, alsmede regt om te kunnen jagen en vissen in den dorpe Olterterp bij Beetsterzwaag en Dragten.

De Conditiën zijn te vernemen bij den Heer F. A. VAN BOELEN, te Beetsterzwaag en ten Kantore dezer Courant.

Te huur, om dadelijk te aanvaarden:

Eene royale HUIZINGE, met vele gerijfelijkheden, PLAATS en BLEEK, in de Grootte Hoogstraat, letter H, no. 123. Te bevragen bij T. WIARDA, op den Ewal alhier.

Uit de hand te koop:

Een nieuw SCHUITEHOL, lang 14 el 800 streep, wijd 3 el 532 streep, hol naar rato, liggende bij de Scheepstimmerwerf van M. H. VAN DER WERF, te Kootstertille.

Z E I L P A R T I J.

Met toestemming van het Edel Achtbaar Grietenij-Bestuur van Idaarderadeel, zullen, op Woensdag den 30 Julij 1845, des namiddags precies ten 1 ure, te Grouw worden Verhardzeild en aan de eigenaars der snelstzeilende Schepen vrij vereerd, de volgende Prijzen, als:

1º. Onder Veer- en andere Schepen, uitgezonderd Jagten en Booten: Eene zware ZILVEREN TABAKSDOOS.

2º. Onder Jagten en Booten ter lengte over de stevens van 6 el 8 palm of minder: Eene dito TABAKSDOOS.

3º. Onder Booten ter lengte over de stevens van 5 el of minder: Een dito TAFEL-KOMFOORTJE, en

4º. Onder Sprietbooten ter lengte over de stevens van 4 el en 5 palm of minder: Twee dito SUIKERSTROOIJERS.

De aangifte moet geschieden te Grouw, ten huize waar de Prijzen zullen nithangen, op gemelden dag, 's voormiddags ten 11 ure.

Galoppeerpartij te Franeker,

OP DONDERDAG DEN 31 JULIJ E. K.

Met toestemming van het Edel Achtbaar Bestuur der stad Franeker, gedenken de Kastelein HEIN MOLENAAR, in de Stads Herberg, en eenige Liefhebbers, te laten Vergalopperen: Eene fraaije ZILVEREN TABAKSDOOS. Inschrijving en keuring des middags van 12 tot 1 uur. Alle Paarden ten genoegen der Keurmeesters worden toegelaten.

Kaatsen en Harddraven te Witmarsum.

Met consent van het Edel Achtbaar Grietenij-Bestuur van Wonseradeel, gedenkt de Kastelein JAN AGES VELLENGA, met eenige Ingezetenen van genoemd dorp, op Zondag den 3 Augustus e. k., te laten Verkaatsen en aan de winnaars vrij te vereeren: Eene fraaije en zware ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS tot Prijs, en eene nader te bepalene PREMIE; bij porturen uit één plaats zamengevoegd.

En op Maandag den 4 dito te laten Verharddraven: Eene extra fraaije moderne PENDULE; door Paarden welke niet meer dan één Prijs, uitgezonderd als driejarige, hebben gewonnen, en verders tot genoegen der Keurmeesters.

Voorname Harddraverij met Paard en Chais, te Franeker.

DE Logementhouder P. IJ. DE VRIES, gedenkt, op verzoek van Liefhebbers, op Dingsdag den 5 Augustus e. k., met Paard en Chais te laten Verharddraven: Een FRAAI STUK GEWERKT ZILVER.

Alle Paarden ten genoegen der Keurmeesters en welke geene Stads-Prijs hebben gewonnen zullen worden toegelaten. Inschrijving en keuring van 12 tot 1 uur.

Bij een bejaard Persoon ten platten lande wordt verlangd: eene fatsoenlijke HUISHOUDSTER, van middelbare jaren en van de Hervormde Godsdienst, het Botermaken verstaande en in het naaijen niet onkundig. — Van goede getuigschriften voorzien vervoege men zich in persoon of met franco brieven bij A. VAN ZUIJLEN, bij de Put te Leeuwarden.

Eene Weduwe, een jonge Heer of jonge Juffer tegen een matig kostgeld fatsoenlijk bij iemand wenschende in te wonen, biedt zich daartoe eene geschikte gelegenheid aan.

Adres franco brieven letter F, bij den Boekhandelaar W. COOL VAN BOKMA, te Sneek.

VIJFTIG GULDEN BELOONING wordt aangeboden aan dengenen die eenige inlichting kan geven of aanwijzing kan doen wegens het BANKBILLET no. 783, Amst. 17 October 1843, ad f 300, vermist uit eenen brief postmerk Groningen 10 Junij en postmerk Sneek 11 Junij, bij de Heeren J. SLOT, te Groningen en J. S. TROMP, te Woudsend.

DOOR DEN BOEKHANDelaar S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is op Aeden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DE MENSCH IN DE WERELD.

TAFELREKEN UIT HET

HUWELIJSLEVEN,

TER BEVORDERING VAN WAAR HUISELIJK GELUK,

DOOR

T. VAN SPALL.

Met fraai vignet. Prijs f 2,75

Inhoud: Mijne eerste Standplaats. — Augusta. — De drie Vriendinnen. — Het Huwelijk van ongelijken stand. — Het gemengde Huwelijk.

Tevens zijn bij bovengenoemden Uitgever nog eenige Exempl. voorhanden van het werk: DE MENSCH BIJ ZIJNE INTREDE IN DE WERELD, of Geloof en Godsvrucht in beoefening gebracht, in een achttal oorspronkelijke verhalen, door T. VAN SPALL; met vignet, à f 2,40.

TER LEEUWARDEN COURANTDRAUKKERIJ.